

Aleg. 356**Sprawozdanie**

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj czynnych, byłych i emerytowanych nauczycieli i nauczycielek, jakoteż wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie względnie podwyższenie emerytury, pensji wdowiej, daru z łaski itp.

Wysoki Sejmie!

Ogólnemi uchwałami z dnia 3. listopada 1903 i 12. listopada 1904 przekazał Wysoki Sejm i polecił Wydziałowi krajowemu, by cały szereg petycyj ze sfer nauczycielskich o dodatkowe policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie, względnie podwyższenie emerytury lub pensji wdowiej, daru z łaski itp., badał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył Wysokiemu Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami. Wskutek tych uchwał Wysokiego Sejmu przedkłada Wydział krajowy obecnie niniejsze sprawozdanie, nadmieniając, że w chwili wygotowania tegoż otrzymał od c. k. Rady szkolnej krajowej opinię o następujących petycjach:

I. Czynnych, byłych i emerytowanych nauczycieli:

1. Jana Juškowa, byłego nauczyciela szkół ludowych, o przyznanie renty dożywotniej. (LW. 50.042/905).
2. Józefa Wysoczańskiego, kierownika szkoły ludowej w Wareżu, o policzenie do emerytury lat służby przed złożeniem egzaminu kwalifikacyjnego. (LW. 48.040/905).
3. Jana Filipowicza, nauczyciela w Chomeczynie, o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacji. (LW. 34.906/905).
4. Piotra Słapy, nauczyciela w Zakopanem, o policzenie do emerytury lat służby niewliczonych z powodu przerwy w tejsze. (LW. 93.674/904).

II. Czynnych, byłych i emerytowanych nauczycielek tudzież wdów i sierót po nauczycielach.

5. Ludwiki Zawadzkiej, nauczycielki w Olehoczku, o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacji. (LW. 94.504/904).
6. Zofii Kaszelewskiej, nauczycielki w Zakopanem, o policzenie do emerytury lat służby niepoliczonych z powodu przerwy w tejsze. (LW. 86.534/904).
7. Maryi Chrzanowskiej, nauczycielki we Lwowie, o przyznanie pięcioletnia zamkniętego wskutek przeniesienia się na inną posadę. (LW. 106.570/904).

8. Amalii Mściwujewskiej, nauczycielki w Banuninie, o policzenie do emerytury lat służby spędzonych w zawodzie nauczycielskim bez kwalifikacji. (LW. 32.866/905).

9. Karoliny Krasickiej, emerytowanej nauczycielki, o wliczenie do emerytury 4 lat służby niepoliczonych z powodu przerwy lub o udzielenie zapomogi. (LW. 35.402/905).

10. Waleryi Turusiewiczówny, emerytowanej nauczycielki, o policzenie do emerytury lat służby niepoliczonych z powodu zatrudnienia w niepełnej liczbie godzin. (LW. 21.249/905).

11. Leopoldyny Polłowej, byłej nauczycielki, o przyznanie emerytury. (LW. 85.590/904).

12. Julii Leszczyńskiej, wdowy po nauczycielu, o przyznanie zaopatrzenia i dodatku dla dwojga dzieci. (LW. 57.954/905).

13. Anny Bednarskiej, wdowy po nauczycielu, o przyznanie pensji wdowej i dodatku na wychowanie syna. (LW. 35.406/905).

14. Eufrozyny Fedusiewiczowej, wdowy po nauczycielu, o przyznanie pensji wdowej i dodatku dla dwojga dzieci. (LW. 89.159/904).

15. Ludwika Hordyńskiego, sieroty po nauczycielu, o przedłużenie poboru dodatku na wychowanie aż do ukończenia studiów uniwersyteckich. (LW. 41.678/905).

16. Romana Teodora Kulezyckiego, sieroty po nauczycielu, o przyznanie pensji dożywotniej. (LW. 114.388/904).

17. Aleksandry Pragłowskiej, sieroty po nauczycielu, o przyznanie pensji sierocińskiej. (LW. 47.789/905).

Nadto oznajmiła c. k. Rada szkolna krajowa, że trzy petycje, a mianowicie: a) Tadeusza Ostrowskiego, emerytowanego nauczyciela, o podwyższenie emerytury; b) Ludwika Urbańskiego, nauczyciela w Branicach, o policzenie lat służby do emerytury; i c) Tadeusza Holzera, nauczyciela w Czyżynach, o policzenie lat służby do emerytury; stały się bezprzedmiotowe wskutek okoliczności, że Tadeusz Ostrowski zmarł dnia 17. września 1903, Ludwik Urbański wycofał, a Tadeusz Holzer odstąpił od wniesionej petycji.

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi niniejsze sprawozdanie, uważa Wydział krajowy za swój obowiązek uzasadnić w kilku słowach przedłożone poniżej wnioski.

Owóż treścią wszystkich tych petycji są żądania petentów, by Wysoki Sejm wbrew obowiązującej ustawie o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 16. policzył im wyjątkowo w drodze łaski dodatkowo lata służby do emerytury, przyznał względnie podwyższył wymierzoną emeryturę, stałe zaopatrzenie lub pensję wdową.

Uzasadnieniem zaś przeważnej części tych petycji jest wyłącznie wzgląd na opłakane stosunki materialne, w jakich się petenci znajdują.

Jakkolwiek Wydział krajowy pragnąłby przyjść z pomocą petentom i jakkolwiek dla pracy petentów, której skuteczność stwierdza c. k. Rada szkolna krajowa w pewnej ilości wypadków, jest z uznaniem; to jednak przy załatwieniu tej sprawy i stawianiu odnośnych wniosków stoi Wydział krajowy na tem zasadniczym stanowisku, że ma na oku przede wszystkim przepisy obowiązującej ustawy, a nie może także pominąć milczeniem tej okoliczności, że uwzględnienie życzeń w poszczególnych wypadkach zachęca do podobnych petycji i wywołuje poczucie niesprawiedliwości, gdyby Wysoki Sejm wszystkich takich życzeń nie uwzględniał.

W takim jednak razie ścisłe stosowanie przepisów obowiązującej ustawy stałoby się wyjątkiem, a ten regułą, co znowu nie mogłoby być bez żadnego znaczenia i wpływu na zwiększające się z każdym rokiem wydatki na cele szkolnictwa ludowego.

Wychodząc zatem z tego zasadniczego stanowiska, popiera Wydział krajowy wobec Wysokiego Sejmu tylko te petycje i co do nich dodatnie czyni wnioski, które same i opinia o nich c. k. Rady szkolnej krajowej niezbicie stwierdzają, że ściśle stosowanie do petentów litery obowiązującej ustawy, stawiałoby proszących względnie pozostałe po nich rodziny w niezwykle trudne i godności stanu nauczycielskiego ubliżające położenie materialne, lub gdzie nadzwyczajne i na wyjątkowe traktowanie sprawy zasługujące okoliczności przemawiają za petentami.

Słuszność takiego właśnie stanowiska w tej sprawie uznał już i Wysoki Sejm, który uchwałą z dnia 4. listopada 1904 przyjął do wiadomości analogiczne sprawozdanie Wydziału krajowego z petycyj o tych samych względnie podobnych żądaniach pochodzących ze sfer nauczycielskich, a wnioski Wydziału krajowego na tej zasadzie oparte uczynił uchwałą.

Opierając się więc na tej zasadzie, nie może Wydział krajowy samych tylko niepomyślnych stosunków finansowych petentów uważać za decydujące w uwzględnieniu tych petycyj, w których petycyonujący proszą o przyznanie im wyjątkowych ulg nieuzasadnionych w obowiązującej ustawie.

W razie bowiem ich uwzględnienia musiałyby nastąpić również stałe obciążenie budżetu funduszu szkolnego krajowego, który wobec wejścia w życie z dniem 1. września 1905 nowej ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego ma i tak stosunkowo bardzo znaczny wzrost wydatków.

Ale nawet i w tych wypadkach, w których głównie bardzo niepomyślne stosunki materialne petentów przemawiają za uwzględnieniem ich petycyj, wnosi Wydział krajowy na przychylnie ich załatwienie, o ile nabral przekonania, że zasługują na uwzględnienie i gdzie przez udzielenie jednorazowych zasiłków można przyjść ze skuteczną pomocą.

Wnioski te opiewają na udzielenie petentom wskutek ich przykrych materialnych stosunków, jednorazowych darów z łaski.

Wkońcu przedkłada Wydział krajowy wnioski na przejście do porządku dziennego nad petycjami tych petentów, dla których rezultat badania ich próśb wypadł niekorzystnie.

Wreszcie zaznacza Wydział krajowy, że podobnie jak w latach ubiegłych zwrócił bezpośrednio petentom ich prośby z oznajmieniem, że nie będzie przedkładał Wysokiemu Sejmowi żadnych wniosków co do takich petycyj, których treść jest identyczną z treścią petycyj już poprzednio przez Wysoki Sejm nieuwzględnionych, lub które nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, względnie sejmowej komisji szkolnej, a jako niezadowolone przez Wysoki Sejm zostały ogólną uchwałą sejmową z dnia 12. listopada 1904 Wydziałowi krajowemu przekazane.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. 1. Józefowi Wysoczańskiemu, kierownikowi szkoły ludowej w Wąreżu, przyjmuje Sejm w drodze łaski lata służby nauczycielskiej od r. 1881 do r. 1892 i te 11 lat wlicza do emerytury na wypadek spensjonowania petenta;

2. Ludwice Zawadzkiej, nauczycielce w Olchowcyku, przyjmuje Sejm w drodze łaski lata służby nauczycielskiej od 15. maja 1892 do 30. września 1898 i wlicza te lata do emerytury na wypadek spensjonowania petentki;

3. Zofii Kaszelewskiej, nauczycielce w Zakopanem, przyjmuje Sejm w drodze łaski lata służby nauczycielskiej od 10. września 1878 do 31. sierpnia 1880 i wlicza te lata do emerytury na wypadek spensjonowania petentki;

4. Waleryi Turusiewiczówniej, emerytowanej nauczycielce, przyjmuje Sejm w drodze łaski lata służby nauczycielskiej od 7. października 1876 do 31. maja 1882 i odpowiednio podwyższa emeryturę począwszy od 1. stycznia 1906;

5. Julii Leszczyńskiej, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 300 K. rocznie i dodatek dla dwojga małoletnich dzieci Piotra i Klementyny w kwocie 150 K. rocznie aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1906, z zastrzeżeniem potrącenia odprawy przyznanej petentce i jej dzieciom, w razie pobrania tej odprawy;

6. Eufrozynie Fedusiewiczowej, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 200 K. rocznie i dodatek dla dwojga małoletnich dzieci Sofroniusza Józefa dw. im. i Olgi w kwocie 100 K. rocznie aż do osiągnięcia przez każde dziecko 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1906 z zastrzeżeniem potrącenia odprawy przyznanej petentce i jej dzieciom, w razie pobrania tej odprawy;

7. Ludwikowi Hordyńskiemu, sierocie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski dodatek na wychowanie a to od chwili ukończenia przez petenta 20. roku życia t. j. od 15. września 1904 aż do końca roku szkolnego 1906/1907 t. j. do ukończenia przez petenta studyów uniwersyteckich w stosunku po 125 K. rocznie.

II. Jednorazowy zasiłek przyznaje Sejm w drodze łaski:

a) Janowi Juśkowi, byłemu nauczycielowi (poz. 1.), w kwocie dwustu (200) koron;

b) Leopoldynie Polłowej, emerytowanej nauczycielce (poz. 11.), w kwocie dwustu (200) koron;

c) Romanowi Teodorowi dw. im. Kuleczyckiemu, sierocie po nauczycielu (poz. 16), w kwocie stu pięćdziesięciu (150) koron;

III. Nad petycyami: Jana Filipowicza (poz. 3), Piotra Słapy (poz. 4), Maryi Chrzanowskiej (poz. 7), Amalii Mściwujewskiej (poz. 8), Karoliny Krasieckiej (poz. 9), Anny Bednarskiej (poz. 13), Aleksandry Pragłowskiej (poz. 17), przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.